رویکرد

اختلاف اتحادیه اروپا بر سر ونزوئلا

پارلمان اروپا رهبر اپوزیسیون ونزوئلا را به عنوان رئیس جمهور موقت این کشور به رسمیت شناخت و به رهبران اتحادیه اروپا تأکید کرد از این امر تبعیت کنند؛ بیانیه‌ای که نشان می‌دهد رهبران اروپا حاضر نیستند مسیر نامشخصی را که دستگاه سیاست خارجی ترامپ دعوت به آن می‌کند، در پیش بگیرند به خصوص که تجربه سوریه در پیش قرار دارد و به جز فرانسوی‌ها بقیه هنوز در حال بررسی وضعیت هستند. به طور مشخص در ایتالیا اختلاف نظر مقامات درباره بحران ونزوئلا مشهود است. رئیس سیاست خارجی اتحادیه اروپا سخنانی درباره لزوم مذاکره میان طرفین اختلاف در ونزوئلا و نه به رسمیت شناختن رهبر غربگرایان به عنوان رئیس‌جمهور این کشور به زبان آورده است.

به گزارش ایسنا، به نقل از شبکه خبری راشاتودی، این در قطعنامه‌ای که روز پنج‌شنبه به تصویب پارلمان اروپا رسید، از رهبری اتحادیه اروپا خواسته شده موضعی قاطع را در قبال ونزوئلا داشته باشد و خوان گوایدو را به عنوان تنها رئیس‌جمهور موقت و مشروع این کشور امریکای لاتین تا زمان برگزاری انتخاباتی که به احیای دموکراسی در این کشور بینجامد، به رسمیت بشناسد. قانونگذاران پارلمان اروپا همچنین متعهد شدند از پارلمان تحت کنترل اپوزیسیون ونزوئلا کاملاً حمایت کنند و به کشورهای عضو این اتحادیه هم تأکید کردند که به فرستادگان منصوب شده توسط اپوزیسیون ارج نهند. این قطعنامه با ۴۳۹ رأی موافق در مقابل ۱۰۴ رأی مخالف و ۸۸ رأی ممتنع تصویب شد.

گوایدو نیز از پارلمان اروپا تشکر کرد و در توئیتر نوشت: ما اقدامی را در جهت اجرای دموکراسی در کشورمان انجام دادیم.

در چنین شرایطی فدریکا موگرینی، رئیس سیاست خارجی اتحادیه اروپا اخیراً قول حمایت کامل از مجمع ملی ونزوئلا را داده بود.

موگرینی روز پنج‌شنبه گفت در صورتی که تحولات در ونزوئلا به سوی نتایج دموکراتیک نرود، اتحادیه اروپا آماده توافق درباره تحریم‌های هدفمند علیه این کشور طی روزهای آینده است. وی افزود که اتحادیه اروپا توافق کرد که گروه تماس بین‌المللی درباره ونزوئلا که شامل برخی کشورهای امریکای لاتین است تشکیل شود که این گروه به دنبال مداخله کردن نیست بلکه تلاش خواهد کرد گفت‌وگو را میان طرف‌ها به پیش ببرد و نخستین نشست آن نیز هفته آینده برگزار خواهد شد.

از طرف دیگر مانلیو دی استفانو، معاون وزیر خارجه ایتالیا گفت: ایتالیا خوان گوایدو را به عنوان رئیس‌جمهور موقت ونزوئلا به رسمیت نمی‌شناسد چون ما کاملاً مخالف این حقیقت هستیم که یک کشور یا گروهی از کشورهای ثالث سیاست‌های داخلی یک کشور دیگر را تعیین کنند. این اصل عدم دخالت است و از سوی سازمان ملل هم به رسمیت شناخته می‌شود. معاون وزیر خارجه ایتالیا همچنین بر اهمیت دوری جستن از یک درگیری نظامی در ونزوئلا مشابه آنچه در لیبی رخ داده، تأکید کرد. این در حالی است که یکی دیگر از معاونان وزارت خارجه ایتالیا در توئیتر خود نوشت که حزبش بر این باور است که ریاست جمهوری نیکولاس مادورو رو به پایان است و خواستار برگزاری انتخاباتی جدید در این کشور با حضور ناظران مستقل شد.

انزو موآورو میلانسی، وزیر خارجه ایتالیا روز چهارشنبه گفته بود که کشورش با موضع اتحادیه اروپا درباره بحران ونزوئلا همسو است و خواستار انتخابات ریاست جمهوری آزاد و شفاف در این کشور شد.

مسکو: موضع‌مان تغییر نکرده است

دیمیتری پسکوف، سخنگوی کاخ کرملین روز جمعه درباره تحولات ونزوئلا گفت: موضع مسکو در این زمینه تغییر نکرده است، روسیه خوان گوایدو را به عنوان رئیس‌جمهور ونزوئلا به رسمیت نمی‌شناسد و «نیکلاس مادورو» و دولتش را شریک خود می‌داند.

وی تأکید کرد که بدون توجه به تحولاتی که در ونزوئلا در حال رخ دادن است مسکو به تجارت و روابط اقتصادی خود با کاراکاس ادامه خواهد داد. سخنگوی کرملین در زمینه ارسال پیام از سوی رهبر مخالفان ونزوئلا به مقامات روسیه نیز گفت: ما هیچ پیامی از گوایدو دریافت نکرده‌ایم اما اگر پیامی ارسال شود آن را می‌خوانیم.

در چنین شراطی یک مقام امریکایی به خبرگزاری رویترز گفت، امریکا باور دارد کشورهایی که ریاست جمهوری خوان گوایدو، رهبر اپوزیسیون ونزوئلا و رئیس‌جمهوری خودخوانده این کشور را به رسمیت نمی‌شناسند، در نهایت ریاست جمهوری و تشکیل دولت او را به نفع خود خواهند یافت. به گفته این مقام امریکایی، دولت امریکا همچنین به نیکولاس مادورو، رئیس‌جمهوری ونزوئلا هشدار داده است که «اقدامات فاحش» او برای ارعاب گوایدو پیامدهایی خواهد داشت.

در همین حال مکزیک و اروگوئه اظهار کرده‌اند که برای برگزاری کنفرانسی درباره بحران سیاسی ونزوئلا در هفتم فوریه برنامه‌ریزی می‌کنند تا مقامات ۱۰ کشور و سازمان‌های بین‌المللی را برای رسیدگی به این مسئله گردهم آورند. نماینده روسیه در اروگوئه اما اظهار کرده است که روسیه نیز همچون امریکا علاقه‌ای به شرکت در این کنفرانس ندارد. روسیه، اروگوئه، مکزیک، ایران، چین و ترکیه در میان سایر کشورها حمایت خود را از مادورو اعلام کرده‌اند.

مدورنما

خروج لبنان از بن‌بست سیاسی ۹ ماهه

سرانجام پس از ۹ ماه بن‌بست، دولت لبنان به ریاست سعد حریری تشکیل شد و فشار امریکا برای کاهش سهم حزب‌الله در دولت راه به جایی نبرد.

در لبنان پس از نه ماه اختلافات سیاسی، سرانجام دولت جدید وحدت ملی تشکیل شد و سعد حریری برای یک دوره دیگر پست نخست‌وزیری را در اختیار خواهد داشت. در بین کابینه ۳۰ نفره لبنان، چهار زن دیده می‌شوند و برای اولین بار در این کشور یک زن عهده‌دار سمت وزارت کشور شده است. از جمله سایر اعضای کلیدی کابینه لبنان می‌توان به علی حسن خلیل و جبران باسیل اشاره کرد که هر دو در سمت‌های قبلی خود به عنوان وزرای اقتصاد و خارجه ابقا شده‌اند. اسامی وزیران و تقسیم‌بندی پست‌های اصلی تفاوت فاحشی با دولت قبلی ندارد و توازن‌ها به شکل قابل‌ملاحظه تغییر نیافته به استثنای اینکه سهمیه شیعیان افزایش یافته به طوری که سهمیه حزب‌الله لبنان از دو وزیر صنایع و ورزش و جوانان به سه پست اصلی رسید، یعنی پست وزارت بهداشت را نیز در دست گرفت. این به‌رغم مخالفت امریکا با دستیابی حزب‌الله لبنان به این پست بود. جمیل جبق که از حمایت جنبش حزب‌الله برخوردار است به سمت وزیر بهداشت منصوب شده است، هرچند وی عضو حزب‌الله نیست. تشکیل دولت جدید لبنان بعد از نشستی بین میشل عون، رئیس‌جمهور، نبیه بری، رئیس پارلمان و سعد حریری، نخست‌وزیر لبنان در کاخ بعبدا اعلام شد، سعد حریری بعد از مراسم اعلام تشکیل دولت در سخنرانی تلویزیونی گفت، دولتش به عنوان یک کارگروه عمل خواهد کرد و به مقابله با چالش‌های داخلی و خارجی لبنان خواهد پرداخت. مهم‌ترین چالشی که دولت جدید لبنان با آن روبه‌رو است احیای اقتصاد و کاهش بدهی‌های این کشور است که حدود ۱۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی برآورد شده است. طبق قانون اساسی لبنان، نهادهای حکومتی بین گروه‌های مختلف مذهبی توزیع شده و سال‌هاست که این کشور با توزیع قدرت بین جناح‌های مذهبی و سیاسی اداره می‌شود. کرسی‌های پارلمان بین مسیحیان و مسلمانان تقسیم می‌شود و پست‌های ریاست جمهوری، نخست‌وزیری و ریاست مجلس به ترتیب خاص مسیحیان، مسلمانان سنی و مسلمانان شیعه است.

یک «تقریباً هیچ» مالی

کانال مالی اروپا، دیر، محدود و نسیه راه‌اندازی شد

گزارش یک

آلمان، فرانسه و انگلیس ۹ ماه بعد از خروج امریکا از برجام، با چندماه تأخیر ساز و کار مالی اروپایی موسوم به «اینس تکس» را ثبت کردند. این ساز و کار، با هدف تسهیل تجارت غیردلاری با ایران و دور زدن تحریم‌های امریکا راه‌اندازی شده و اروپاییان آن را گامی بزرگ برای تداوم برجام خوانده‌اند؛ توافقی که ماه‌هاست در احتضار به سر می‌برد. اروپاییان این کانال را گامی بزرگ در مسیر مستقل شدن از ترتیبات مالی امریکا می‌دانند ولی در عالم واقع، این کانال در مرحله کنونی صرفاً بر حل مشکلات دارویی، دستگاه‌های پزشکی و محصولات کشاورزی- غذایی تمرکز خواهد کرد؛ حوزه‌هایی که در مقایسه با وعده‌های برجامی اروپاییان «تقریباً هیچ» محسوب می‌شود. وزارت خارجه ایران ثبت کانال مالی اروپا را دیر هنگام و ناقص توصیف کرده و منابع اروپایی هم تأیید می‌کنند که این کانال، روند منتفع شدن ایران از مزایای برجام را به آینده دور و درازی موکول می‌کند که کشورهای ثالث مایل به همکاری اقتصادی با ایران در درازمدت می‌توانند وارد این کانال مالی شوند.

پس از مدت‌ها کش‌وقوس کشورهای اروپایی پنج‌شنبه شب در اقدامی نمادین برای اجرای سازوکار مالی (SPV) کانال مالی جدیدی به نام «اینس تکس» را ثبت و اعلام کردند. در بیانیه مشترک جرمی هانت، ژان ایولودریان و هایکو ماس، وزرای خارجه انگلیس، فرانسه و آلمان آمده است که این کانال مالی جدید از مبادلات مشروع اروپا حمایت می‌کند و در ابتدا بر ضروری‌ترین بخش‌ها برای مردم ایران، همچون صنایع دارویی، تجهیزات پزشکی و محصولات کشاورزی و غذایی متمرکز می‌شود. به گزارش خبرگزاری فرانسه، مقر این شرکت در پاریس است و پر فیشر، بانکدار باسابقه آلمانی و رئیس پیشین کامرتس بانک، ریاست این شرکت را برعهده می‌گیرد. همچنین انگلیس ناظر بر فعالیت آن خواهد بود. در این بیانیه آمده است: «ابزار پشتیبان تجارت مالی در درازمدت قصد دارد به روی فعالان اقتصادی از کشورهای ثالث که مایل به تجارت با ایران هستند گشوده شود و سه کشور اروپایی کماکان نحوه دستیابی به این هدف را بررسی می‌کنند». روند اجرایی شدن این کانال مالی که در درازمدت محقق خواهد شد، عملاً برای ایران هیچ دستاورد ملموسی نخواهد داشت و این زمان دور و دراز ممکن است تا پایان عمر برجام نیز طول بکشد و به همین خاطر، اجرای مبادلات اقتصادی بین شرکت‌های بزرگ اروپایی با ایران در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. از سوی دیگر، ایجاد ابزار پشتیبان مبادلات تجاری، اولین گام مهم اتخاذشده از سوی سه کشور اروپایی است و برای اروپایی‌ها گام بزرگی به شمار می‌رود که در ماه‌های اخیر گفته‌اند که به‌رغم تحریم‌های امریکا، قصد دارند برجام را بدون واشنگتن حفظ کنند. به گزارش فارس، روی کاغذ، قرار است این ساز و کار که دو شعبه اروپایی و ایرانی دارد، حساب شرکت‌های بدهکار و بستانکار در دو طرف را تسویه کند، به این صورت که به عنوان نمونه یک شرکت اروپایی بدهکار به ایران، بدهی خود را به INSTEX پرداخت می‌کند و INSTEX هم به نمایندگی از ایران این پول را در قالب انتقال وجه یا تخصیص اعتبار، به شرکت‌هایی منتقل می‌کند که به ایران کالا صادر کرده و طلبکار هستند.

به گزارش بی‌بی‌سی، قرار است تمام ۲۸ عضو اتحادیه اروپا کانال مالی ایجادشده توسط آلمان، بریتانیا و فرانسه را تأیید کنند. این مسیر مالی برای مبادلات بین ایران و کشورهای عضو اتحادیه اروپا ایجاد شده، اما هدف آن است که در بلندمدت کشورهای دیگر نیز بتوانند از آن برای معامله با ایران استفاده کنند. وزیر خارجه انگلیس، ثبت این ساز و کار را گامی بزرگ خواند اما تصریح کرد که «کارهای بیشتری بایستی صورت گیرد». هانت گفت: «سه کشور اروپایی در یک همکاری تنگاتنگ تلاش می‌کنند تمام ابعاد تکنیکی و حقوقی لازم را برای فعال شدن این مکانیسم مورد توجه قرار دهند. این اقدامات شامل همکاری با ایران برای راه‌اندازی ساختارهای لازم است». به گزارش بلومبرگ، هایکو ماس، وزیر خارجه آلمان درباره راه‌اندازی کانال ویژه مالی اتحادیه اروپا با ایران گفت: «این گامی است که روشن می‌کند هنگامی که دیگران دیدگاه‌های متفاوتی دارند ما در اتحادیه اروپا می‌توانیم به صورت راسخ و متحد راه خودمان را برویم». یک منبع به خبرگزاری فرانسه گفته است: «عملیاتی شدن ابزار حمایت از مبادلات تجاری مستلزم فعال شدن ساختارهایی در ایران است که به موازات ترتیبات اروپایی‌ها عمل کند، که ممکن است این کار زمانبر باشد». این منبع گفته است: «این قدمی نیست که در درجه اول چندان تجاری باشد، اما حرکت استراتژیکی است». آنچه تحت‌عنوان سازوکار مالی اروپا برای تجارت غیردلاری با ایران توسط آلمان، فرانسه و انگلیس رونمایی شده همچنان در مرحله نخست قرار دارد و برای گسترش دامنه فعالیت آن کارهای فنی فراوانی باقی مانده است. برجام به عنوان توافقی که ماحصل دیپلماسی جهانی است، برای اروپا جنبه حیثیتی دارد و موضع‌گیرهای سیاسی اروپایی‌ها در حمایت از برجام درهمین چارچوب قرار دارد. با این وجود کارآمدی سازوکار مالی اروپا فقط به موضع‌گیری سیاسی محدود نمی‌شود و باید روند منتفع شدن ایران از مزایای اقتصادی برجام را هم فراهم کند. این در حالی است که مقامات اروپایی بارها گفته‌اند که هیچ‌گونه کنترلی بر شرکت‌های خود برای مبادله با ایران ندارند.

مشروط کردن به تعهدات ایران

اگرچه مقامات ایرانی گفته‌اند که باید سریع‌تر از مزایای برجام منتفع شوند اما اجرای سازوکار مالی اروپا به اقدامات آتی ایران مشروط شده است. به گزارش خبرگزاری رویترز، در بیانیه سه کشور اروپایی آمده است: «ایجاد این ابزار اولین گام مهمی است که از سوی سه کشور اروپایی برداشته شده و عملیاتی کردن آن گام به گام انجام خواهد شد. همچنین کار روی جزئیات ملموس و عملیاتی برای مشخص کردن نحوه فعالیت این شرکت و همکاری در راستای ایجاد نهاد مؤثر و شفاف برای عملیاتی کردن آن ادامه دارد». در بخش دیگری از این بیانیه آمده: «فعالیت ابزار حمایت مبادلات تجاری مطابق با بالاترین معیارهای بین‌المللی در زمینه پولشویی، مبارزه با تأمین مالی تروریسم و تبعیت از تحریم‌های اتحادیه اروپا و سازمان ملل خواهد بود. از این رو سه کشور اروپایی از ایران می‌خواهند فوراً تمامی لوازم برنامه FATF را اجرایی کند». به نظر می‌رسد بیانیه سه کشور اروپایی برای دادن امتیازهایی به ایران با گروکشی‌هایی همراه است. در این بیانیه انجام تعهدات نیم‌بند برجامی اروپا بعد از سه سال به پذیرش تعهدات FATF مشروط شده است. طبق برجام، اروپا موظف است بدون هیچ‌گونه پیش شرطی تعهدات خود را اجرا کند اما آنچه از سازوکار جدید مالی اروپا و اظهارات مقامات اروپایی بر می‌آید اروپا نه تنها علاقه‌ای به اجرای تعهدات خود ندارد بلکه آن را به کانال تأمین غذا برای ایران محدود کرده است که از ایران عقب‌نشینی‌های امنیتی هم می‌خواهد. این در حالی است که ایران بارها گفته است که درباره مسائل امنیتی خود مذاکره نخواهد کرد.

واکنش ایران

هرچند مقامات وزارت خارجه ایران از کانال مالی اروپا استقبال کرده‌اند، اما این مسئله را برای بهره‌مند شدن از مزایای برجام، ناکافی توصیف کرده‌اند. محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران با استقبال از این اقدام اروپا در توئیت نوشت: «ایران از ساز و کار ویژه مالی اروپا و ایران (INSTEX) -گام بسیار پرتأخیر اول- در اجرای تعهدات می‌۲۰۱۸ اعضای اروپایی برجام برای حفظ برجام با تضمین بهره‌مندی ایرانیان از مزایای این توافق پس از اعمال مجدد تحریم غیرقانونی امریکا استقبال می‌کند. ما برای تعامل سازنده با اروپا با شرایط برابر و احترام متقابل آماده هستیم». بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت امور خارجه هم در سخنانی تأکید کرد: «ایران برای ادامه تعامل سازنده با اتحادیه اروپایی و کشورهای عضو براساس احترام و تأمین منافع متقابل آمادگی دارد. در عین حال با توجه به اجرای محدود و ناقص و همراه با تأخیر فراوان تعهدات اتحادیه اروپا در بیانیه می‌۲۰۱۸ اعتقاد دارد که اتحادیه اروپا می‌بایست این اقدام و سایر تعهدات خود را برای بهره‌مندی مردم ایران از منافع اقتصادی برجام تسریع کند». سید عباس عراقچی، معاون سیاسی وزیر خارجه ایران ابراز امیدواری کرد که کانال مالی اروپا به‌طور کامل اجرایی شود و ناقص نباشد و همه کالاها را در بر بگیرد. عراقچی گفت: «ساز و کار مالی اروپا وقتی برای ایران منفعت کامل خواهد داشت که برای کشورها یا شرکت‌های غیراروپایی نیز در دسترس باشد.»

واکنش‌های جهانی

همزمان با راه‌اندازی کانال ویژه تجارت اتحادیه اروپا با ایران مقامات کشورهای مختلف به این موضوع واکنش نشان دادند. به گزارش شبکه راشاتودی، امریکا که مخالف سرسخت همکاری مبادلاتی اروپا و ایران است، در واکنش به کانال مالی اروپا گفت: «به دقت گزارش‌ها را درباره کانال ویژه مالی رصد می‌کنیم تا جزئیات بیشتری درباره ساز و کار آن به دست بیاوریم. همان‌طور که رئیس جمهور روشن کرده، سازمان‌هایی که وارد فعالیت‌های قابل تحریم با ایران شوند خودشان را در معرض پیامدهای جدی از جمله منع دسترسی به نظام مالی امریکا و کاستن از توان تجارت با ایالات متحده یا شرکت‌های امریکایی قرار می‌دهند.» به‌رغم مخالفت امریکا سایر کشورها از این اقدام اروپا استقبال کرده‌اند. به گزارش خبرگزاری اسپوتنیک، یک مقام روس در واکنش به راه‌اندازی کانال ویژه تجارت اتحادیه اروپا با ایران گفت که مسکو فعالانه با کشورهای اروپایی برای اطمینان حاصل کردن از اجرای موفق مکانیزم تجارت با ایران همکاری خواهد کرد. گنگ شوانگ، سخنگوی وزارت امور خارجه چین هم اعلام کرد که پکن به‌شدت از تلاش کشورهای اروپایی برای ایجاد سیستم مالی جدید با اروپاموسوم به «اینس تکس» و حفظ توافق هسته‌ای تهران حمایت می‌کند. فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا نیز در بیانیه‌ای نوشت: «از ثبت ابزار پشتیبان مبادلات تجاری که یک کانال ویژه تجارتی است که فرانسه، آلمان و انگلیس سهامداران اولیه آن هستند استقبال می‌کنم. برداشته شدن تحریم‌ها بُعد اساسی برنامه جامع اقدام مشترک در توافق هسته‌ای با ایران است. ابزاری که امروز راه‌اندازی شد، برای فعالان اقتصادی چارچوب مورد نیاز برای پیشبرد تجارت مشروع با ایران را فراهم می‌کند». یک دیپلمات اروپایی نیز به خبرگزاری رویترز گفت: «ابزار پشتیبان مبادلات تجاری تغییر محسوسی در اوضاع ایجاد نخواهد کرد، اما یک پیام مهم سیاسی است که به ایران نشان دهیم مصمم به حفظ برجام هستیم. همچنین می‌خواهیم به ایالات متحده نشان دهیم ما به‌رغم تحریم‌های فراسرزمینی آنها از منافع‌مان دفاع می‌کنیم.»

گزارش ۲

سنا: ترامپ قبل از خروج از سوریه نظر اسرائیل را بگیرد

ظاهراً چالش ترامپ و مخالفانش تمامی ندارد. رئیس‌جمهور امریکا گفته بعید است نمایندگان دموکرات و جمهوریخواه کنگره بتوانند با یکدیگر بر سر تأمین بودجه ساخت دیوار مرزی و در نتیجه جلوگیری از تعطیلی دولت فدرال امریکا به توافق برسند تا تعطیلی مجدد دولت امریکا یک بار دیگر در افق نمایان شود. همزمان، سنای امریکا در یک هماوردطلبی، با تصویب یک قطعنامه هرچند غیرالزام‌آور، با تصمیم ترامپ برای خروج نیروهای امریکایی از سوریه و افغانستان مخالفت کرد.

مجلس سنای امریکا با تصویب اصلاحیه‌ای، اجرایی شدن تصمیم ترامپ را برای عقب‌نشینی نیروهای امریکایی از سوریه و افغانستان دشوار کرد. این اصلاحیه که به پیشنهاد سناتور مک کانل ارائه شده، به این اشاره دارد که برای عقب‌نشینی نیروهای امریکایی باید دیدگاه اسرائیل و هم‌پیمانان واشنگتن لحاظ شود. این قطعنامه هرچند غیرالزام‌آور است ولی با ۶۸ رأی موافق در برابر ۲۳ رأی مخالف تصویب شد و تقریباً تمام سناتورهای جمهوریخواه از آن حمایت کردند. این دومین بار طی دو ماه اخیر میلادی است که سناتورهای جمهوریخواه با سیاست خارجی دونالد ترامپ مخالفت کرده‌اند. در ماه دسامبر ۵۶ سناتور به پایان همکاری نظامی امریکا با عربستان در جنگ یمن رأی دادند و مقابله دو حزب قدرتمند را علیه دفاع ترامپ از سعودی‌ها بر سر قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد عربستانی به نمایش گذاشتند. مخالفان ترامپ معتقدند امریکا نباید شتابزده دست به خروج بزند. به گزارش روزنامه نیویورک تایمز، مک کانل در این لایحه هشدار داده که خروج شتاب‌زده نیروهای امریکایی از هر یک از این کشورها (سوریه یا افغانستان) می‌تواند دستاوردهایی را که به سختی به دست آمده و همچنین امنیت ملی امریکا را در خطر قرار دهد. مک کانل بدون آنکه مستقیماً از ترامپ نام ببرد، با سیاست‌های انزواگرایانه او مخالفت و اظهار کرد: لازم است که امریکا ائتلاف جهانی مبارزه با تروریسم در جهان را حفظ و سرپرستی و از شرکای محلی‌مان پشتیبانی کند. این لایحه در حالی تصویب شده که رویارویی کاخ سفید با کنگره در یک حوزه دیگر، یعنی بحث ایجاد دیوار در مرز مکزیک در حال بازگشت دوباره به شرایط بن‌بست است. نانسی پلوسی، رئیس مجلس نمایندگان امریکا در نشست خبری هفتگی خود گفته که قرار نیست هیچ پولی برای دیوار در لایحه تأمین بودجه امنیت مرزی در نظر گرفته شود. رئیس‌جمهور امریکا هم گفته که بعید است نمایندگان دموکرات و جمهوریخواه کنگره بتوانند با یکدیگر بر سر تأمین بودجه ساخت دیوار مرزی و در نتیجه جلوگیری از تعطیلی دولت فدرال امریکا به توافق برسند. ترامپ، درباره فعالیت‌های یک کمیته فراحزبی در کنگره که در حال تلاش برای رسیدن به توافق بر سر موضوع مورد نظر هستند گفت: «من به افراد زیادی گفته‌ام انتظار ندارم از این کمیته نتایج زیادی حاصل شود. مشکل اینجا است که اگر دموکرات‌ها با ساخت دیوار موافقت نکنند، مسائل حل نمی‌شود.» رئیس‌جمهور امریکا گفته که معتقد است نانسی پلوسی با کاری که دارد انجام می‌دهد، به کشور ضربه بدی وارد می‌کند. وی به تعطیلی دوباره دولت امریکا اشاره‌ای نکرد اما تأکید کرد که قصد دارد یک وضعیت فوق‌العاده ملی برای ایجاد دیوار اعلام کند و ادامه داد: من میز مذاکره‌ای را ایجاد کرده‌ام. من برای آنچه می‌خواهم انجام دهم، زمینه را فراهم کرده‌ام.

نگاه

محمد بابایی

مراقبت ملی از خاکریزهای اقتصادی در سوریه

نهال‌های اقتصادی که معاون اول رئیس جمهور در جریان سفر اخیر خود در سوریه کاشت تنها با مراقبت و همت ملی توانمند خواهند شد و به بار خواهند نشست.

تقریباً از ۲۶ ماه قبل بود که با آزادسازی حلب مشخص شد نه تنها هیچ قدرتی توان و شرایط ساقط کردن دولت سوریه را ندارد بلکه مناسبات این جنگ به گونه‌ای شکل گرفته که همه راه‌ها به دمشق ختم می‌شود. این حقیقت را می‌توان هم‌اکنون در شمال شرقی سوریه دید. بازگشت حاکمیت مرکزی سوریه به این مناطق به مثابه جام زهری است که هم امریکایی‌ها، هم ترک‌ها و هم کردها می‌دانند که دیر یا زود باید آن را سر بکشند، چرا که گزینه‌های دیگر یا امکان‌پذیر نیست یا بسیار مرگبار و مخرب خواهد بود، مثل طرح ایجاد «منطقه امن» به رهبری ترکیه در امتداد مرزهای شمالی سوریه که «هر چیزی خواهد بود جز منطقه امن.»

از همان زمان و بیش از همه، امریکایی‌ها با اشراف به این واقعیت گاردهای اقتصادی گرفتند تا از هر توان و ظرفیتی برای ضعیف و فقیر نگه داشتن سوریه استفاده کنند. ترغیب و حمایت کردها برای تسلط بر منابع غنی نفت در شرق سوریه به‌رغم خشم آنکارا، متحد ناتویی واشنگتن در همین چارچوب تعریف می‌شود. امریکایی‌ها بر اساس تجربه خود در جنگ جهانی دوم می‌دانند پس از جنگ‌ها مرحله بازسازی و شکوفایی آغاز می‌شود و به همین دلیل تمام تلاش خود را به کار گرفته‌اند تا این امر تاریخی برای فاتحان میدان به‌ویژه ایرانی‌ها تکرار نشود.

واقعیت این است که فرآیند بازسازی سوریه به اندازه جنگ سوریه پیچیده و جنگ بعدی خواهد بود، البته به شکل سازنده و در این میان کسانی پیروز خواهند شد که منافع حیاتی داشته باشند و اراده لازم را به کار بگیرند.

متأسفانه به نظر می‌رسد اهمیت این مسئله در دولت دوازدهم خیلی دیر فهمیده شد و یک سال قبل بود که پس از مطرح شدن مسئله در شورای عالی امنیت تصمیم گرفته شد با انتصاب حسن دانایی‌فر، سفیر سابق کشورمان در بغداد، به ریاست «ستاد توسعه روابط اقتصادی با عراق و سوریه» خون تازه به رگ‌های این ستاد تزریق شود تا مأموریت سنگین و حساسی را پیش ببرد.

تفاهمنامه‌ها و قراردادهایی که اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور در جریان سفر اخیر امضا کرد، حاصل زحمات یک ساله این ستاد است و با هدف جبران عقب‌ماندگی‌های ۴۰ ساله تنظیم شده‌اند. این نهال‌های اقتصادی در زمانی که جهان با سرعت تمام به سمت چندجانبه‌گرایی حرکت می‌کند، فضای فوق‌العاده‌ای برای رشد پیدا خواهند کرد و تنها با مراقبت و همت ملی است که تنومند خواهند شد و به بار خواهند نشست.

اگر فرصت‌های اقتصادی پساجنگ در عراق و سوریه کم اهمیت دانسته شوند و منابع لازم برای باروری آنها تخصیص داده نشود نه تنها دستاوردهای دفاعی، امنیتی و سیاسی محور مقاومت در منطقه در معرض تهدید جدی قرار خواهند گرفت بلکه ایرانیان در آینده نه چندان دور حسرت خواهند خورد که چه فرصت تاریخی را برای ترسیم خطوط جدید اقتصاد منطقه‌ای از دست داده‌اند، درست زمانی که نشانه‌های افول قدرت امریکا بیش از هر زمانی پدیدار می‌شدند و قدرت منطقه‌ای ایران بیش از هر زمانی می‌درخشید.

اخبار کوتاه

امریکا: کره‌شمالی مصمم به نابودی غنی‌سازی خود است!

تنها یک روز پس از آنکه دونالد ترامپ از ارزیابی سالانه نهادهای امنیتی امریکا درباره کره‌شمالی و ایران به شدت انتقاد کرده بود، نماینده ویژه امریکا در امور کره‌شمالی ادعا کرد پیونگ‌یانگ بنا به نابودی همه مراکز غنی‌سازی اورانیوم خود دارد. به گزارش بی‌بی‌سی استیفن بیگان که در دانشگاه استفورد کالیفرنیا سخن می‌گفت ادعا کرد کره‌شمالی تصمیم خود برای نابودی تأسیسات غنی‌سازی را به کره‌جنوبی و مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا اطلاع داده است. استیفن بیگان، همچنین اعلام کرد کره‌شمالی هم اکنون در حال بحث و ارزیابی «امتیازاتی» است که امریکا در برابر غیراتمی‌شدن به این کشور می‌تواند ارائه کند. بیگان گفته البته امریکا ابتدا نیاز دارد که «درک کاملی» از ابعاد برنامه تسلیحاتی کره‌شمالی به دست آورد. او گفت: «رئیس‌جمهوری ترامپ آماده پایان دادن به این جنگ است. امریکا نه به دنبال اشغال کره‌شمالی است و نه قصد براندازی دولت این کشور را دارد.» با وجود این، بیگان تأکید کرد امریکا تحریم‌های هسته‌ای علیه کره‌شمالی را تا کامل شدن روند غیراتمی‌شدن این کشور لغو نخواهد کرد.

محمود عباس: امریکا صلاحیت میانجیگری ندارد

رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین در سخنانی گفت که امریکا دیگر به تنهایی صلاحیت میانجیگری میان فلسطین و رژیم صهیونیستی را ندارد. به گزارش ایسنا، به نوشته روزنامه مصری الیوم السابع، محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین در کنفرانس خبری مشترک با «مالی لوئیز کولیرو پریکا»، رئیس‌جمهوری مالت در رام‌الله عنوان داشت: امریکا دیگر به تنهایی صلاحیت میانجیگری میان فلسطین و اسرائیل را ندارد و از آنکه مانند یک دولت فراتر از قانون رفتار کرده، حمایت می‌کند. وی همچنین جامعه جهانی را به برگزاری یک «کنفرانس بین‌المللی صلح» و راه‌اندازی ساز و کار چندجانبه برای نظارت بر روند صلح و آزادی و استقلال ملت فلسطین فراخواند.

تظاهرات یهودیان «فلاشا» در تل‌آویو

تظاهرکنندگانی از یهودیان «فلاشا» با پلیس اسرائیل در تل‌آویو درگیر شدند. به گزارش ایسنا، این درگیری پس از آن رخ داد که یهودیان فلاشا برای اعتراض نسبت به اقدامات تبعیض‌آمیز در حق آنها به خاطر رنگ سیاه پوستشان به خیابان‌ها آمدند. در حین تظاهرات، درگیری‌هایی رخ داد که در پی آن، از هر دو طرف افرادی زخمی شدند. ۱۱ تظاهرکننده نیز بازداشت شدند. بنا بر گزارش روزنامه فرامنطقه‌ای الشرق‌الاوسط، این تظاهرات در اعتراض به این بود که پلیس اسرائیل یک جوان از یهودیان فلاشا را در هفته گذشته بنا به دلایل واهی به قتل رساند. یهودیان فلاشا به قومی یهودی اطلاق می‌شود که سابقاً در کشور اتیوپی زندگی می‌کردند ولی اکنون اکثراً به اسرائیل مهاجرت کرده‌اند. یهودیان فلاشا شعارهایی علیه وحشی‌گری پلیس در تعامل با اتیوپیایی‌ها سر دادند از جمله اینکه، «پوست ما سیاه است اما خون ما سرخ است»، «پلیس قاتل» و «صدها سال دعا کردیم به اسرائیل مهاجرت کنیم اما اینجا ما را می‌کشند.»

احتمال موج دوم حملات تروریستی در اروپا

دبیرکل اینترپل هشدار داد با آزاد شدن و بازگشت افراد افراط‌گرا از مناطق جنگی به اروپا، موج جدیدی از تروریسم در راه خواهد بود.

به نوشته روزنامه «گاردین»، «یورگن استوک» دبیرکل اینترپل که جرم‌شناس و مامور اجرای قانون از سوی کشور آلمان نیز هست گفت: «ممکن است به‌زودی با موج دومی از افراد افراط‌گرای مرتبط با داعش مواجه شویم که شاید اسم آنها را داعش ۲ بگذارید.» وی توضیح داد: «بسیاری از این افراد تروریست‌های احتمالی یا از کسانی هستند که به‌عنوان حامی با گروه‌های تروریستی در ارتباط بوده‌اند که به دو تا پنج سال زندان محکوم شده‌اند. به این دلیل که آنها به‌خاطر حمله تروریستی جدی مجرم شناخته نشده‌اند بلکه از فعالیت‌های تروریستی حمایت کرده‌اند، احتمالاً دوره محکومیتشان خیلی طولانی نیست.» اروپا و به‌خصوص فرانسه عملیات‌های تروریستی متعددی را از سال ۲۰۱۴ شاهد بوده که از این میان می‌توان به حمله‌ای اشاره کرد که منجر به کشته شدن ۱۳۰ نفر در نوامبر ۲۰۱۵ در پاریس شد.